

Historie vzdělávací instituce vyšší odborné školy — Jahodovky

Monika Havlíčková, Milan Johanis, Marie Vrtišková

ABSTRAKT

Článek se věnuje historii jedné z nejstarších vzdělávacích institucí v sociální práci v ČR. Prezentuje progres školy a progres vzdělávacích programů sociální práce. Zabývá se vývojem vzdělávacích modulů v sociální práci, platných v daném historickém období ve společnosti, a mapuje aktivity budoucích sociálních pracovníků v přípravě na budoucí povolání — profesi sociální práce. Popisuje školu jako spojnicí teorie a praxe, jako spojnicí mezi vzdělavatelem a odborníky v praxi. Představuje Jahodovku jako vzdělavatele profesní přípravy na výkon činnosti sociálního pracovníka a jako komunitu sociálních pracovníků.

KLÍČOVÁ SLOVA

Vzdělávání, historické etapy, vzdělávací programy, sociální práce, sociální pracovník, profese, komunita

ABSTRACT

The article addresses the history of one of the oldest educational institutions in social work in Czech Republic. It describes the evolution of the school and of the social work educational programme. Further it deals with the development of social work educational modules available in given historical periods and maps activities of future social workers in terms of preparation for their future profession of social work. It presents the school as a meeting point of theory and practice — a flowline between the educator and the practitioners, as an educator providing professional preparation for execution of social work in practice and as a community of social workers.

KEY WORDS

Education, historical stages, educational programmes, social work, social worker, profession, community

Historie Vyšší odborné školy sociálně právní (dnešní název, dále jen VOŠSP), jedné ze dvou vzdělávacích institucí oboru sociální práce existujících po roce 1948, má sice zachované historické kořeny od roku 1954, ale zatím jsou dostupné písemné záznamy až od roku 1975, které jsou v archívu školy. V Praze to ve své době byla jediná vzdělávací instituce, která odborně připravovala sociální pracovníky pro výkon profese sociální práce. Později, po roce 1989 to byla jediná samostatná vzdělávací instituce pro vzdělávání v sociální práci v Československé republice. Naším cílem je prezentovat v kronikách zachycený vývoj a postavení této školy na území tehdejšího Československa i dnešního Česka a zároveň předložit ucelený náhled na její historii jako školy, která vždy naplňovala vzdělávací cíle oboru, profesně vychovávala sociální pracovníky a také je i sdružovala. Školy, která je, a to i přes negativní demografické prognózy a postavení vyšších odborných škol v terciární formě vzdělávání v ČR v profesi sociální práce, stále aktivní. A která je i dnes nositelem kvalitní přípravy budoucích sociálních pracovníků a za dlouhou dobu své existence získala neformální název „JAHODOVKA“, který se již dávno stal jak identifikační značkou mezi sociálními pracovníky

napříč republikou, tak i součástí našeho motta: „JAHODOVKA JE VSTUPENKOU DO PROFESE“.

Historické prameny, které se zachovaly jako zdroj pro obsah tohoto článku, jsou mapovány od roku 1975. Od tohoto roku existují písemné prameny o škole, a to ve formě kronik. Což v daném období Československa byla jedna z přípustných forem sběru dat a pozorování. Jak je uvedeno na první straně kroniky: *Střední škola sociálně právní, se sídlem v Přípotoční 1337, Praha 10*. V kronice je uvedeno, že v letech 1963–1975 sídlila škola v Praze 7, Nad štolou 1, spolu s gymnáziem a pedagogickou školou, se kterou měla společné vedení i společnou kroniku. Proto níže uvedené údaje o dnešní podobě VOŠSP jsou datovány od roku 1974, kdy se ředitelkou Střední školy sociálně právní stala Ing. Blanka Štyrsová, která se od 1. září 1975 stala i ředitelkou gymnázia v Přípotoční. Zástupcem ředitelky se stal dr. František Keller a od 1. prosince byla jmenována do funkce druhé zástupkyně Ing. Eva Jakešová (ta se později stala ředitelkou školy). Pedagogický sbor byl již v té době složen z interních a externích pedagogů a také profesorů gymnázia, kteří vyučovali všeobecně vzdělávací předměty. V kronice jsou uvedena i jména předsedů Svazu socialistické mládeže (dále jen SSM). Je nutné uvést, že sociální práce je apolitickou profesí a naše škola tento fakt vždy respektovala. Ovšem v kontextu doby bylo SSM organizací v ČSSR sdružující mladé lidi ve věku 15–35 let, fungující mezi lety 1970 až 1989. Organizace byla řízená a spravována KSČ. SSM byla nástupnická organizace po zaniklém Československém svazu mládeže (ČSM), který zanikl v roce 1968. Hlavním úkolem SSM od roku 1970 (po obsazení Československa spojeneckými vojsky Varšavské smlouvy) podle pokynů nově, nesvobodně ustanoveného vedení KSČ, bylo ovládnout vysoké a střední školy, znormalizovat stav na středních a vysokých školách, cenzurovat názory mladých studujících lidí, potlačovat včas svobodu názorů a posilovat v mladých lidech vědomí mocenského, neměnného postavení KSČ. SSM se stal předstupněm KSČ, cílem byla výchova mládeže v duchu marxismu-leninismu. A v textu níže přiblížíme více aktivitu SSM v rámci školy a v kontextu sociální práce.

Vzdělávací program byl rozdělen na činnost správní a sociální. Uvedené názvy studijních oborů odpovídaly i tehdejšímu pojmosloví vnímání profese sociální práce. Na tehdejší dobu studovalo denní studium 171 posluchačů a v dálkové formě bylo dokonce 811 posluchačů. Tento počet studentů se dlouhodobě neměnil, z pramenů vyplývá, že byl postupně navyšován počet studentů denního studia. Škola přijímala posluchače z Čech a jako jediná umožňovala dálkové studium v takové kapacitě uchazečů.

Studium tedy bylo ve formě denní i dálkové, které v té době mělo kapacitu 29 tříd ve formě středního vzdělání, pomaturitní formy a kurzů. Z tohoto lze odvodit, že sociální práci následně vykonávali pracovníci až po 18 věku, tedy po ukončení středoškolského vzdělání a že ti, kteří absolvovali jinou formu středoškolského vzdělání, měli možnost být součástí profese až „po nastavení“ doplňujícího vzdělání v oboru sociální práce, a to v následujících formách:

11 tříd pětiletého studia se zaměřením správním, sociálním a nově otevřený směr pro kádrovou a personální práci:

- 9 tříd tříletého studia se zaměřením správním a sociálním
- 3 třídy specializačního pomaturitního studia (předchůdce dnešní VOŠSP)

- 6 tříd studia vybraných odborných předmětů pro starší pracovníky kádrových a personálních útvarů.

Dle našeho mínění je tedy zřejmé, že příprava a výchova budoucích sociálních pracovníků byla už v té době ve své podstatě regulována profesními kritérii: věk, stupeň vzdělání a praxe. Tato kritéria jsou dnes součástí požadavků dle § 110, zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. Specializační pomaturitní studium mělo za jeden z cílů připravit budoucí sociální pracovníky primárně pro výkon činnosti sociálního pracovníka na odděleních sociálně právní ochrany. Tato forma nepojmenované specializace je i v současné formě vzdělávání VOŠSP.

Mezi předměty vztahující se k výchově a odbornosti sociálního pracovníka, kádrového a personálního pracovníka byly do výuky zakomponovány i předměty mající souvislost s tehdejší politickým uskupením, jako např. výuka základů marxistické filozofie, výuka kádrové a personální práce — i to byla podoba náplně činnosti sociálního pracovníka.

V uvedených letech probíhaly např. přípravy, průběh a závěry XXV. sjezdu KSSS a XV. sjezdu KSČ. Příprava spočívala ve formě zpracovaných referátů, v nichž studenti prokazovali dobrou orientaci v politických, ekonomických i sociálních a kulturních otázkách, členové SSM navrhli a zrealizovali soutěž: „15 konkrétních činů k XV. sjezdu KSČ“. I v této formě byla realizována sociální práce. V roce 1975 škola získala usnesením Městské mírové rady v Praze právní titul „Škola mladé mírové směny II stupně“. Což bylo součástí kompetencí právě SSM. Takhle to tenkrát bylo.

V kronice jsou zaznamenány i mimoškolní aktivity studentů:

- účast v soutěži „O zemi, kde zítra již znamená včera“ (rozuměj Sovětský Svaz),
- řečnická soutěž (zaměřeno na osobní projev studenta — VOŠSP má tuto formu vzdělávání a výchovy, ve výuce v předmětu Komunikace, Kultura osobního projevu),
- prezentace veřejně prospěšné činnosti,
- meziresortní spolupráce,
- v roce 1977 byly realizovány dvě konference: ideologická konference, zaměřená na téma výchova mládeže k socialistickému vztahu k práci a studentská konference zaměřená na témata: volný čas dětí a mládeže, mezinárodní rok dítěte, sociální a zdravotní problematika dětí a mládeže, dítě v cikánské rodině, sociálně patologické jevy v rodině.

Je zřejmé, že i přesto, že škola fungovala v období normalizace, tak uvedená témata konferencí naplňovala obsah zaměření sociálních pracovníků a témata v sociální práci.

Škola už tehdy měla navázanou spolupráci se zahraničím, ve formě výměnných stáží. V kronice jsou evidovány partnerské školy sociální práce z Polska, Berlína, Švédska a Bratislavy (což v daném období nebylo „zahraničím“).

Vedení školy a pedagogové školy vytvářeli vzdělávací prostor pro přípravu budoucích sociálních pracovníků ve formě panelových diskuzí a dobrovolnických aktivit, a tím škola i vychovávala budoucí odborníky k profesi a profesní morálce (což se dělo formou studentských aktivit, aktivním veřejným vystupováním pedagogů a i jejich forma osobního příkladu byla v té době vnímána jako forma profesní morálky).

Škola měla ve svém programu soustředěnost na efektivitu a kvalitu činnosti sociálního pracovníka, což bylo skryto pod názvy jako: „Odborná a politická připravenost studentů pro praktický život“; zaměření na kvalitu pedagogického sboru: „Zvyšování ideově politické a odborné přípravy pedagogů“; zaměření na management školy: „Podřídit řídicí práci realizaci závěrů XVII sjezdu KSČ a usnesení PÚV KSČ“; „Soustředění se na vybavenost školy“; „Uplatňovat výsledky vědeckovýzkumné práce ve výchovně vzdělávacích procesech a propagandistickou činností zaměřit zejména na komplexnost komunistické výchovy se zvláštním zaměřením v současném období na pracovní a morální výchovu a na současné pojetí sociální práce“.

Nedílnou součástí teoretické přípravy byla i praktická příprava studentů. A jak je uvedeno v kronikách, vždy měla praktická příprava podobu exkurzí, stáží, praxí, kde se studenti učili aplikovat teoretické poznatky do praxe. I dnes je tento způsob výuky ve škole podporován a rozvíjen dle požadavků aktuální situace, reflexe odborné praxe ze strany studentů a participace ze strany sociálních partnerů.

Jak již bylo uvedeno, realizované činnosti odpovídaly požadavkům dané doby, ale paradoxně se neliší od dnešních aktivit VOŠSP: škola se podílí aktivně v tématu dobrovolnictví, nabízí kurzy veřejnosti, udržuje a podporuje meziřesortní spolupráci, organizuje odborné konference v rámci aktuální situace ve společnosti (Sociální práce TED A TADY, zaměřenou na témata v sociální práci — Etika v sociální práci, Sdružování sociálních pracovníků, Profesní zákon, Meziřesortní spolupráci v sociální práci atd.).

Významnou etapu pro školu byl rok 1983, kdy bylo otevřeno tříleté pomaturitní studium, v denní formě se zaměřením sociálním. V této fázi školy je podstatný fakt, že sociální zaměření bylo orientováno více na studenty v pomaturitním vzdělávání, tedy po dovršení 18. let. Což je jedno z kritérií současných požadavků na sociálního pracovníka (18 let, maturitní vzdělání, VOŠ či VŠ). V roce 1983 se jeden z pedagogů školy účastnil mezinárodní konference sociálních škol v Dánsku, a následného roku Světového kongresu škol sociální práce v Kanadě, v Montrealu.

V květnu roku 1984 škola slavila 30. leté výročí založení školy formou panelové diskuse „Slavnostní pracovní setkání sociálních pracovníků k 30. výročí založení školy“. Jak vyplývá z přiloženého novinového článku, setkání se **účastnilo 700 sociálních pracovníků, absolventů** školy ve všech stupních vzdělávání, tzn. středního a pomaturitního. Dle tehdejšího společenského uspořádání byli sociální pracovníci vnímáni jako osoby, které pečují o člověka. V roce 1984 navštívili školu kolegové ze sociální školy z Dánska, a škola přijala i návštěvu dr. Charlese Guzretta z Hunter College z New Yorku. Je zřejmé, že škola měla dobré postavení mezi vzdělavateli v sociální práci, a nejen v Evropě.

V roce 1986 dochází ke změně adresy školy — v areálu Jahodová na Praze 10. Ředitelkou školy byla jmenována Ing. Eva Jakešová. Jednalo se už o třetí „pobytovou adresu“ školy.

Rádi bychom zdůraznili, že **škola měnila sice svůj název, adresy a dobu trvání studia, ale nikdy neměnila svůj cíl, kterým byla teoretická i praktická příprava studentů pro výkon profese sociální práce.** Významným milníkem byl rok 1996, kdy byla škola transformována na vyšší odbornou školu s názvem Vyšší odborná škola sociálně právní (VOŠSP).

Důležitým momentem byl pro školu školní rok 1995–1996, kdy byla VOŠSP zařazena Ministerstvem školství ČR (dále jen MŠMT) na 1. místo ze všech sociálních

škol v České republice. Škola uspěla mezi 300 uchazeči o zřízení vyšší odborné školy oboru sociální práce, které usilovaly o statut Vyšší odborné školy. Tyto školy přejímaly následně od VOŠSP zkušenosti jak s osnovami vyučovaných předmětů, tak i z oblasti realizace odborné praxe.

V tomto období byl také navržen záměr propojení teorie a praxe formou setkávání se se sociálními partnery, tzn. propojení vzdělávání budoucích sociálních pracovníků v rámci školy s praxí ve smyslu osobního setkání vedoucích odborné praxe ve škole s vedoucími odborné praxe v terénu. Je nutné podotknout, že tato forma výuky činí JAHODOVKU jedinečnou v systému škol v oboru sociální práce.

VOŠSP aktuálně poskytuje vzdělání v oboru Sociální práce a Sociální pedagogika, a to ve formě tříletého denního a kombinovaného studia. Kapacita školy je aktuálně 700 studentů. Výuka je organizována na základě kreditového systému. Propojování teoretických znalostí s reálnou praxí je jednou ze základních předností školy. Praktická příprava studenta zahrnuje téměř 900 hodin odborné praxe na pracovištích sociálních partnerů školy. Počet partnerů/institucí, kteří se podílejí na kvalitním zajištění odborné praxe, je více než 150. **Pro sociální sféru jsme od 1996 připravili již více než 2 200 sociálních pracovníků.**

Škola vždy, v každém období, připravovala do praxe erudované sociální pracovníky. Za daných okolností nebyly pro školu podstatné ekonomické a politické změny ve společnosti, primárně škola zachovávala politickou neutralitu a vytvářela tak podmínky pro vzdělávání sociálních pracovníků v kontextu profese — sociální práce je apolitická.

Rozvoj školy jako vzdělávací instituce byl a je spojen jak s jejími pedagogy, s osobnostmi školy, ale i vedením školy, ve kterém jako ředitelé působili: Ing. Blanka Štyrsová v letech 1974–1984, Ing. Eva Jakešová v letech 1984–1996, PhDr. Pavel Vozábal v letech 1996–2007 a Ing. Milan Johanis od roku 2008 dosud.

PROCES VÝVOJE JAHODOVKY A FORMY STUDIA PO ROCE 1986

V roce 1986, kdy dochází ke změně adresy školy — zázemí je v areálu Jahodová na Praze 10, díky této změně adresy vznikl i neformální název školy **JAHODOVKA** — se začala měnit i forma studia. Škola měla v té době tři první ročníky denního tříletého studia se zaměřením — sociální. V dálkovém studiu bylo 16 tříd a z toho 10 tříd bylo pro studující se základním vzděláním a 6 tříd pro absolventy středních škol.

V roce 1987 se rozšiřuje název oboru sociální na sociálně právní činnost, v níž došlo i k úpravě osnov výuky. Nadále zůstává i vzdělávací program na kádrové a personální zaměření.

Ve školním roce 1988/1989 bylo ve škole ukončeno poslední pětileté studium oboru Sociálně právní činnost 68-51-6. Studium bylo ukončené maturitní zkouškou — ve 4. ročníku z českého a ruského jazyka, v 5. ročníku maturitní zkouškou z odborných předmětů.

Zároveň ve školním roce 1988/1989 škola poskytovala vzdělání ve studijním oboru (68-51-6 Sociálně právní činnost) v dálkovém čtyřletém studiu ukončeném maturitní zkouškou.

Škola poskytovala vzdělání i v rámci dvouletého pomaturitního studia denní formy absolventům středních škol. Studium bylo ukončeno maturitní zkouškou z odborných předmětů a obhajoby písemné práce se zaměřením do oblasti sociální

práce. Písemné práce byly psány na klasickém psacím stroji a jejich úroveň hodnotil pouze vedoucí práce. Byly malého rozsahu, ale řada z těchto prací měla velmi dobrou úroveň, která prokazovala zájem o profesi a dobrých schopnostech studentů využít teoretických znalostí v praxi (obor — Sociálně právní činnost 68-51-6).

V roce 1991 byl změněn název školy. Od tohoto roku nesla škola název: **Sociálně právní akademie v Praze 10**

V letech 1991–1994, mimo klasickou výuku, škola pořádala kurzy např. pro romské zájemce, kteří měli být seznámeni se základy (opravdu jen základy) z oblasti některých odborných předmětů v rámci poskytnutí takových informací, aby studenti získali osvědčení o kurzu a mohli být prostředníkem v sociálních institucích při řešení problémů svého etnika. Základy kurzů spočívaly v aktivní účasti v rozsahu 108 vyučovacích hodin s uvedením jen základních odborných informací. Předpokladem pro účast na kurzu bylo ukončené základní vzdělání. Tato forma kurzů ve své podstatě připomíná např. aktuálně VOŠSP nabízený Kurz pracovníka v sociálních službách.

V letech 1992–1993 na Střední škole sociálně právní probíhalo stále vzdělávání v oboru Sociálně právní činnost v délce dvouletého kvalifikačního pomaturitního studia v denní a dálkové formě.

Od roku 1992 ve škole vyučovala řada externích zkušených odborných pedagogů, kteří jsou v současné době uznávanými odborníky ve svých oborech.

V květnu 1992 byl na MŠMT ČR zaslán Ing. Evou Jakešovou, ředitelkou školy, Projekt vyššího studia sociální práce (navržený režim pro Extra: D2). Statut a další opatření pro Program Extra byl MŠMT ČR schválen 31. 8. 1992.

Od školního roku 1992/1993 bylo zřízeno experimentální tříleté vyšší odborné studium pro denní formu studia a čtyřleté vyšší odborné studium pro dálkovou formu studia (projekt experiment). Sociálně právní akademie byla zařazena do experimentu jako jediná škola se sociálním zaměřením. Dalších 11 škol, které byly zařazeny do uvedeného experimentu, byly školy jiného zaměření než oboru sociální práce.

Učební osnovy škola vypracovala společně s holandskými partnery z Vyšší odborné sociální školy v Driebergenu. Kolegové z této školy poskytovali pomoc v zavedení nových forem výuky a v novém pojetí celé oblasti sociální práce. Pedagogové získávali nové zkušenosti na odborných stážích v Driebergenu a naopak návštěvami holandských kolegů v Praze. Za finanční pomoci byl pro školu zakoupen např. fax, první počítače a odborné učebnice k výuce.

V roce 1993 se konal kongres evropských sociálních škol na téma „Vzdělávání sociálních pracovníků v měnící se Evropě“. Kongres se konal v italském Turínu. Kongresu se zúčastnil a školu zastupoval PhDr. Pavel Vozábal.

Od školního roku 1994/1995 probíhala ve škole výuka podle oficiálně schválených osnov pro vyšší studium sociální práce. Garantem osnov pro školy se sociálním zaměřením byl Výzkumný ústav odborného školství.

Naše škola, **Sociálně právní akademie, byla v té době jediná samostatná škola v Československé republice**. Všechny ostatní školy (Brno, Ostrava) byly připojeny k jiným školám většinou ekonomickým. Tyto školy (proti vůli naší školy) prosadily do výukových osnov předměty s ekonomickým zaměřením.

Situace zkompletování výuky byla značně složitá vzhledem k tomu, že bylo nutné dokončit studium předchozích forem studia a zároveň soustředit pozornost na experimentální formu a nové přístupy výuky.

Podle zahraničních vzorů měla škola snahu změnit klasickou výuku v podobě přednášek na výuku ve formě diskuzí. Výsledkem změny měla být aktivizace studentů, podněcování jejich zájmu o celou oblast sociální práce. Jak se později ukázalo, tato forma výuky nebyla příliš úspěšná, protože studenti nebyli na tento styl výukové práce dostatečně připraveni ze středních škol. Škola také nebyla dostatečně vybavena technikou, která by tento styl výuky podporovala. Na knižním trhu nebyl dostatek odborné literatury k samostatnému studiu. Pokud se odborná literatura na knižním trhu vyskytla, byla většinou v překladu od zahraničních autorů a její obsah neodpovídal sociální situaci v ČR.

Ve školním roce 1994/1995 ukončily studium první absolventky experimentální formy studia.

Ukončení studia bylo zhodnoceno titulem: **DiS. — diplomovaný sociální pracovník.**

Ve školním roce 1994/1995 škola změnila opět svůj název. Od tohoto roku nese název: **Vyšší škola sociální práce v Praze 10.**

V letech 1996–2004 škola poskytovala vzdělání v oboru sociální práce formou denního tříletého studia a formou čtyřletého dálkového studia. Od roku **1996 byla naše škola dokonce jedinou vzdělávací institucí v oboru sociální práce, která realizovala dálkovou formu studia.** Uchazečů o studium, jak denní, tak i dálkové, bylo vždy více, než škola mohla vzhledem ke své kapacitě přijmout.

Ve školním roce 2005–2006, s ohledem na nejasné postavení vyšší odborných škol (dále jen VOŠ), a tím, že ani MŠMT nemělo ujasněnou koncepci o významu existence VOŠSP, vznikl velký tlak ze strany některých pedagogů na tehdejší vedení školy ve smyslu: „Vedení školy se nestará o prosperitu školy — naši studenti vzhledem k obsahu a rozsahu učiva by měli právo na titul bakaláře.“ V tomto období došlo i k nejasně celkové koncepci školy. Tato situace měla vliv i na samotné studenty školy, kteří se dožadovali zajištění titulu Bc.

Nejasné informace o budoucnosti existence VOŠ v ČR měly za následek i vytváření krizových scénářů jako např. slučování VOŠ s jinými vzdělávacími institucemi jiných oborů až po návrh zrušení VOŠ, a jejich nahrazení bakalářským studiem apod.

Na základě těchto skutečností, v rámci VOŠSP, vznikla na návrh JUDr. Jany Machové odborová organizace, která si za svůj hlavní úkol určila zlepšení vztahů mezi vedením školy, pedagogy a studenty, ale zejména usilovala o spolupráci s VŠ ve smyslu uznání vzdělání na naší škole a udělení titulu Bc. pro absolventy naší školy. Do této aktivity byli zapojeni i studenti, primárně členové z řad školské rady. Studenti vyvíjeli tlak na vedení školy, aby měli možnost získat absolutoriem titul bakaláře, nebo možnost zajistit jejich další vzdělávání v instituci, která by uznala určitou část studia na VOŠSP a byl jim tak umožněn přestup do vyššího ročníku v bakalářském programu. Vedení školy mělo snahu splnit požadavky studentů, ale bohužel neúspěšně, již vzhledem k tomu, že samotné MŠMT uvažovalo o zrušení VOŠ v ČR. A navíc žádná z oslovených VŠ v té době nepřistoupila na možnost vzájemné spolupráce. A to i přesto, že VOŠSP je, tak jako VŠ se zaměřením na sociální práci, součástí Asociace vzdělavatelů v sociální práci, kde sdružené školy jsou ve vzdělávání studentů vázány Minimálními vzdělávacími standardy v sociální práci.

I přes uvedené koncepční provizorium byl o studium na naší škole stále velký zájem. Ke studiu se hlásilo daleko více uchazečů, než mohla škola přijmout. Uchazeči

byli přijímáni na základě výběrového řízení (pohovor, písemné testy z cizího jazyka, motivační test, test všeobecných znalostí).

Paradoxně uvedené koncepční provizorium posílilo dobré vztahy s ostatními vyššími odbornými školami obecně, ale i s vyššími odbornými školami se zaměřením na vzdělávání v oboru sociální práce.

Školní rok 2007–2008 byl pro VOŠSP zdrojem nejistot: ze strany MŠMT přicházely nadále zprávy o možnosti zániku vyšších odborných škol. Zároveň i pedagogický sbor nebyl jednotný, rozvoj školy začal stagnovat, dá se dokonce říci, že „chod“ školy byl zajištěn samovolně, tzn., že každý z pedagogů plnil svou povinnost, ale protože zastupující vedení školy opticky nejevilo zájem o její další rozvoj, tak nebyli motivováni k rozvoji školy ani pedagogové.

Jako jedno z možných variant řešení existence VOŠSP bylo spojení se zdravotnickou školou se sídlem Ruská, Praha 10. Zřizovatelem VOŠSP bylo tehdejšímu vedení školy vytýkáno, že např. nemá dostatek uchazečů o studium, což neodpovídalo realitě, protože škola nemohla přijmout vzhledem ke své prostorové kapacitě všechny uchazeče o studium. Hledala se vzájemná spojnice mezi školami, ale jedním z nedostatků bylo např. umožnění odborné praxe studentů v rámci uvedené zdravotnické školy, ale obsah praxe neodpovídal svým zaměřením kritériím odborné praxe studentů VOŠSP v oboru sociální práce.

K 1. 1. 2008 došlo k další změně adresy školy. Od tohoto data je adresa: Vyšší odborná škola sociálně právní v Praze 10, Jasmínová 3166/37a. A jak vyplývá z dochovaných materiálů, tato nicotná změna s sebou přinesla další obavy o existenci VOŠSP. Primárně se jednalo o obavu ze ztráty pojmenování VOŠSP mezi jejími absolventy, sociálními partnery a veřejnosti — aby se nevytratila tradice tzv. „JAHODOVKY“. A z tohoto důvodu v prvních letech s novou adresou byla uváděna i poznámka „bývalá Jahodovka“. Jak se později ukázalo, změna názvu ulice na dobrém jménu a statusu školy nic nezměnila.

Na jaře v roce 2008 byl do funkce ředitele VOŠSP uveden, na základě konkurzního řízení, Ing. Milan Johanis. Tento rok se stal progresivním mezníkem VOŠSP, ale i mezníkem v oblasti vzdělávání v oboru sociální práce. Vize VOŠSP dostaly jasnější podobu. S novou vizí školy byl obměněn a doplněn pedagogický sbor školy. Bylo jmenováno nové vedení školy (statuární zástupkyní byla jmenovaná PhDr. Alice Bosáková, pro pedagogickou oblast Mgr. Ivana Mičínová, Ing. Lenka Pecková byla pověřena vedením ekonomické a personální oblasti). Vedením školy byl představen směr školy v oblasti vzdělávání budoucích sociálních pracovníků, v oblasti celoživotního vzdělávání v profesi sociální práce, vzdělávání pedagogů, v oblasti zahraničních výměnných stáží, jak pro pedagogy, tak i studenty VOŠSP. Do výuky byli zapojeni odborníci z praxe, zástupci sociálních partnerů VOŠSP. Byla představena i činnost VOŠSP směrem k profesi, sociálním partnerům a směrem k veřejnosti. Byla podpořena projektová činnost, a tak zajištěna prosperity školy.

V tomto období se začalo také s mapováním uplatnění absolventů VOŠSP na trhu práce. Její výsledky prokázaly, že absolventi VOŠSP se velmi dobře uplatňují a i přes zmíněnou nepropojenost v rámci terciálního vzdělávání mezi VOŠ a VŠ, úspěšně absolvují a dosahují vysokoškolského vzdělání Bc. a i Mgr. stupně v oboru sociální práce. Z výsledků vyplynulo, že i přesto, že absolventi JAHODOVKY opakují zkoušky v rámci odborných předmětů při studiu VŠ, neodrazuje je to, naopak čerpají z dosa-

žených vědomostí na VOŠSP a oceňují formu odborné praxe v rámci studia VOŠSP, na rozdíl od studia na VŠ.

Přes určité negativní prognózy týkající se terciálního vzdělávání a jeho existence se program VOŠSP rozvíjel ve spolupráci s interními a externími pedagogy velmi pozitivně. Škola nejen že neztratila zájem budoucích studentů o studium, naopak prostorová kapacita školy byla rozšířena, a tím bylo umožněno přijetí vyššího počtu studentů do prvních ročníků denního i kombinovaného studia oboru sociální práce.

S inovací školy na veřejnost byl v roce 2009 realizován první „Den otevřených dveří“ v prostorách VOŠSP, cílem bylo budoucí uchazeče informovat o zaměření školy, uplatnění absolventů na trhu práce, a aktivitách školy. Dny otevřených dveří a motivační setkání uchazečů o studium jsou již tradicí VOŠSP.

V roce 2009 byla také obnovena tradice studentského plesu, který se konal v Národním domě na Smíchově. Plesu se účastnili nejen stávající studenti a pedagogové, ale i ti kolegové z pedagogické praxe, kteří již na škole nepůsobili, jako např. bývalá ředitelka školy Ing. Eva Jakešová.

V dalších školních letech plnila VOŠSP svou vizi, své cíle. A to např. následující formami:

V roce 2009 VOŠSP navázala spolupráci se SZŠ Ruská jako aktivní partner v projektu operačního programu Adaptabilita s názvem Celoživotní vzdělávání pedagogů středních škol v zdravotně sociální oblasti. Projektová žádost byla podána v červenci 2009 a v lednu 2010 byla schválena.

Pro školu byl projekt v trvání 30 měsíců určený pro pedagogy 10 středních škol, které se do projektu zapojily, výzvou. Škola se podílela na vytvoření 6 kurzů se sociálně-psychologickou a právní problematikou. Kurzy byly realizovány ve školním roce 2010/2011.

Škola připravovala aktualizaci stávajícího vzdělávacího programu v oboru sociální práce s účinností od školního roku 2010/2011. Žádost o akreditaci vzdělávacího programu Sociální práce byl předložen v roce 2010 v lednu. Akreditace byla schválena Akreditační komisí VOŠ při MŠMT 15. 3. 2010 s platností od 1. 9. 2010.

V mimoškolních aktivitách se škola podílela na organizaci různých charitativních projektů, dobrovolných sbírek apod., čímž navázala na předchozí historii školy i na hodnoty profese.

Škola navázala mezinárodní spolupráci se sociálními zařízeními v Leedsu ve Velké Británii prostřednictvím Dr. Mishy Fell. Na základě získaného grantu MHMP — Nadační fond Cesta ke vzdělání, se v říjnu v roce 2010 uskutečnila, první v novodobé historii VOŠSP, týdenní odborná stáž pro studenty a pedagogy. Další odborná stáž byla na Slovensko do neziskové organizace „Úsmev ako dar“. Úspěšné bylo i navázání spolupráce s institucemi v Rakousku. Tyto akce se připravovaly ve školním roce 2009/2010 a k jejich realizaci došlo ve školním roce 2010/2011. A jsou již nedílnou součástí výuky studentů VOŠSP.

VOŠSP navázala na předchozí historický kontext školy, který se týkal spolupráce s odborníky v profesi sociální práce, se vzdělavateli v sociální práci, meziresortní spolupráci, čímž VOŠSP potvrdila a navrátila JAHODOVKU na přední místo vzdělávací instituce v sociální práci, kam vždy patřila. VOŠSP je tak zakládajícím členem

Asociace vzdělavatelů v sociální práci (AVSP). Podílela se na prvním zpracování vzdělávacích standardů. VOŠSP vždy participovala, aktivně s Asociací vzdělavatelů v sociální práci (dále jen ASVSP) se podílela na vytváření minimálních standardů odborných praxí a předmětu Supervize. VOŠSP aktivně participuje na revizích minimálních vzdělávacích standardů v sociální práci, a to účastí v pracovních skupinách, Valné hromadě a odborných seminářích pořádaných ASVSP. V listopadu 2014 provedla Konzultační skupina ASVSP konzultaci, která se týkala naplňování Minimálního standardu sociální práce. Bylo konstatováno, že naše škola naplňuje minimální standard ve všech předmětech a byl jí udělen Certifikát řádného člena ASVSP v oblasti „Naplnění minimálního standardu vzdělávání v sociální práci“ s platností do roku 2019.

Ve školním roce 2009/2010 se konalo v novodobé historii školy setkání se sociálními partnery. První setkání v listopadu 2009 se uskutečnilo v prostorách školy, druhé setkání 18. května 2010 se konalo pod záštitou Magistrátu hl. m. Prahy.

VOŠSP TEDY ZAPOČALA A NAVÁZALA NA TRADICI ŠKOLY NÍŽE UVEDENÝMI FORMAMI:

Realizací studentských konferencí (první byla realizována 15. 9. 2010 s tématem: „Jak vypadá dobrá odborná praxe“. Význam této konference spočíval v její organizaci, protože prezentaci vedli studenti 2. ročníku. Ze svého pohledu vysvětlili profesní kompetence, jejich prokazování a provedli strukturu profesního portfolia. Studenti 1. ročníků tak měli možnost získat vhled do oblasti odborné praxe „očima svých vrstevníků“, nikoliv očima pedagogů, čímž byl vytvořen prostor pro ve vztahu mentor-mentee, z řad studentů. Tuto vizi podporují i další činnosti školy, např. 20. 9. 2011 se uskutečnila konference v prostorách Základní školy pro nevidomé na Náměstí Míru Praha 2 na téma „Osobnost sociálního pracovníka“. Mimo seznámení s osobnostními předpoklady a kompetencemi sociálního pracovníka bylo cílem konference rozvinout i aktivní diskusi mezi pedagogy a studenty i studenty navzájem na dané téma. Odborný program byl garantován lektory ze školy a externími pracovníky z oblasti budoucích zaměstnavatelů. Pro studenty školy je vždy motivující účast expertů z praxe. Dostává se jim tak zpětné vazby ve smyslu nároků teoretické přípravy ve škole a uplatnění této přípravy v sociální práci, a to v nejširším slova smyslu.

Realizací mezinárodních konferencí pod záštitou zřizovatele VOŠSP nebo resortů MPSV, MŠMT. První mezinárodní odbornou konferenci VOŠSP uspořádala na základě zkušeností ze zahraničních odborných stáží na Slovensku a ve Velké Británii. Konference se konala ve dnech 23. a 24. května 2011 v prostorách Magistrátu hl. m. Prahy pod záštitou náměstka pro oblast školství Ing. A. Weinerta. Na konferenci vystoupili i zástupci MPSV a MŠMT, kteří referovali o přípravě reformy ústavní výchovy a ústavní péče. Na dvoudenní konferenci vystoupilo 23 řečníků.

Realizací odborných konferencí pod záštitou MPSV, MŠMT — „Most moci a bezmoci“; „Sociální práce TED a TADY“. Konferencí se pravidelně účastní sociální pracovníci, kteří jsou se školou v úzké spolupráci i při zajišťování odborných praxí. Čímž škola plní jednu ze svých dalších vizí, a to aktivní propojení praktiků v oblasti sociální práce a studentů oboru sociální práce.

Realizací projektů ESF — Projekt ESF Operačního programu Praha — Adaptabilita OPPA s názvem Inovace oboru vzdělávání Sociální práce na VOŠSP v Praze. Projekt byl zahájen 1. 1. 2011. Jeho cílem bylo modernizovat profil absolventa na VOŠSP v souladu s aktuálními trendy v oblasti sociální práce. Pro pedagogy jednotlivých předmětů tato skutečnost znamenala značně závažný úkol vzhledem k vypracování nové akreditace oboru Sociální práce. Inovace dosavadního oboru Sociální práce byla v květnu dokončena a vznikl nový obor 75 32 N/ „Sociální práce a sociální pedagogika“, se dvěma vzdělávacími programy „Sociální práce“ a „Sociální pedagogika“. Pro výuku nových vzdělávacích programů byli v průběhu roku 2011/2012 podpořeni vzdělávacími kurzy pedagogové, kteří budou v novém vzdělávacím programu působit.

Realizací dodavatelů kurzů — VOŠSP byla a je dodavatelem kurzů např. pro projekt ESF Operačního programu Praha — Adaptabilita s názvem Tvorba a pilotní ověření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve zdravotně-sociální oblasti. Projekt byl zahájen v únoru 2010 a ukončen v červenci 2012. Příjemcem projektu byla SZŠ Ruská Praha 10 a VOŠSP byla partnerem. K 30. červnu 2013 byl ukončen projekt ESF č. 33319, který byl zahájen 1. 1. 2011. Cílem projektu bylo modernizovat profil absolventa VOŠSP v návaznosti na aktuální trendy v oblasti sociální práce (podíl neziskových organizací v poskytování sociálních služeb, nárůst počtu osob ohrožených rizikovým chováním). Cíl tohoto výše uvedeného projektu byl naplněn. Za finanční podpory projektu ESF byla vytvořena celá řada studijních textů, které se využívají ve výuce studentů.

Účastí VOŠSP v rámci mezioborové spolupráce — VOŠSP dlouhodobě vyvíjela a nadále vyvíjí aktivity v rámci účasti v pracovních skupinách MPSV, kde jsme byli aktivními členy v přípravě profesního zákona o sociálních pracovnících. Škola se tedy dlouhodobě zapojuje do procesu posilování profesní identity a kvality oboru i samotných sociálních pracovníků, a to např. formou konferencí, seminářů — škola 7. 1. 2015 zorganizovala seminář v aule školy. Cílem odborného semináře bylo diskutovat se sociálními pracovníky z praxe z ČR nad věcným záměrem zákona a primárně se soustředit na téma profesní komora sociálních pracovníků.

Účast v pracovních skupinách MŠMT pro zachování a udržení terciárního vzdělávání v oblasti sociální práce, a nejen sociální práce, ale obecně v ukotvení vyššího odborného vzdělávání v ČR.

Účastí VOŠSP v profesních uskupeních: Asociace vzdělavatelů v sociální práci (zakládající člen), Asociace vzdělavatelů v sociální pedagogice, Asociace vyšších odborných škol, Evropské asociace škol sociální práce (EASSW — o registraci v EASSW požádala Ing. Eva Jakešová MŠ ČR již v roce 1985 a byla provedena 22. 1. 1988) a Mezinárodní asociací dobrovolníků CIF.

Aktivitami VOŠSP k veřejnosti — 27. června 2016 vyšel první časopis Newsletter z Jahodovky. Projekt vznikl za podpory hlavního města Prahy v rámci projektu na podporu vzdělávání na území hlavního města Prahy pro rok 2016.

VOŠSP organizuje kurzy pro odbornou veřejnost formou akreditovaných kurzů MPSV, MV, MŠMT.

Uvedené aktivity směřují a naplňují jednu z dalších vizí školy, a to propojovat VOŠSP se vzdělavateli a odborníky v zahraničí, což se podařilo. Aktuálně máme navázanou spolupráci v zemích: Anglie, Rakousko, Finsko, Francie a Belgie. Uvedené aktivity navazují na již zmíněnou historickou tradici školy.

Ve školním roce 2010/2011 byly v rámci vzdělávacího programu Sociální práce akreditovány formy vzdělání v programu Sociální práce, a to ve formě denní, dálkové a kombinované formě studia. Byla započata i realizace přípravy nového vzdělávacího programu Sociální pedagogika.

V roce 2012 se škola zúčastnila prezentace na evropském veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus. Na této akci byl zaznamenán velký zájem studentů středních škol i zájemců o celoživotní vzdělávání. Pro VOŠSP byla tato akce velmi významná a to z důvodů snahy VOŠSP hledat budoucí studenty se zájmem o profesi a schopnostmi náročné studium absolvovat.

VOŠSP vyvíjí aktivity v propojování vzájemné spolupráce mezi VOŠSP a VŠ v oblasti sociální práce, a to např. formou kurzu „Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků VOŠ v oblasti specifických kompetencí“, který byl zahájen v lednu 2012. Projekt byl určen pedagogům VOŠSP na území hlavního města Prahy. Jeho cílem bylo prohloubit kvalifikaci pedagogů v oblasti „akademických dovedností“ a přiblížit výuku na VOŠ výuce na VŠ. Do projektu byli zapojeni i odborní pracovníci školy v rámci vedení kurzů a tvorbou odborných textů. Realizací tohoto dlouhodobého projektu škola upevnila své jméno dobré vzdělávací instituce. Jedním z důkazů je „přechod“ VOŠSP na kreditní systém k 1. 9. 2014.

V roce 2012 byl otevřen pro uchazeče obor Sociální pedagogika. Pro nový studijní obor bylo nutné zajistit výuku erudovanými pedagogy, ale zároveň i odbornou praxi na základě splnění kompetencí sociálního pedagoga.

Ve školním roce 2014/2015 VOŠSP pokračovala ve stávajících vzdělávacích oborech a programech Sociální práce 75-32-N/01 a Sociální pedagogika 75-32-N/06. Výuka byla zahájena podle nově udělené akreditace ve výše uvedených oborech. Sociální práce ve formě denního a kombinovaného studia, Sociální pedagogika ve formě denního studia. V akreditacích byl nastaven kreditní systém. Platnost akreditace vzdělávacích programů je MŠMT stanovena do 31. srpna 2022.

ODBORNÁ PRAXE

Páteří VOŠSP je nejen teoretická příprava studentů dle akreditačních podmínek MŠMT, ale i podmínek vycházejících z kritérií ASVSP. Studenti denního studia v průběhu studia, tzn. v průběhu 3 let, absolvují téměř 900 hodin odborné praxe.

Odborná praxe studentů vždy byla a je primárně zajištěna na území hl. m. Prahy a ve Středočeském kraji, ovšem výjimkou nejsou ani odborná pracoviště ve vzdálených regionech od Prahy, což je vázáno např. na trvalé bydliště studentů VOŠSP.

Organizace odborné praxe je vázána s ohledem na celkovou časovou dotaci odborné praxe na výuku dle jednotlivých ročníků a taky na akreditační podmínky, např. ve formě povinné realizace odborné praxe studentů 2-3. ročníku oboru sociální práce v odděleních sociálně právní ochrany (tato povinnost navazuje na historii VOŠSP jako primárně vzdělávací instituci pomaturitního vzdělání v přípravě sociálních pracovníků na odděleních sociálně právní ochrany).

Benefitem v zajišťování a realizování odborné praxe studentů v průběhu jejich studia je kladení důrazu na osobní jednání se sociálními partnery, kteří zajišťují odbornou praxi studentů. S ohledem na historii VOŠSP, minimálně na území Prahy,

je většina sociálních pracovníků a pracovníků právě z líně VOŠSP. Tento fakt samozřejmě velmi napomáhá osobnějšímu vyjednávání k zajištění odborné praxe studentů. Čehož si nesmírně vážíme.

Mezi důležité kameny odborné praxe patří pravidelné setkávání se se sociálními partnery v prostorách školy či v jejich organizacích. Cílem setkávání je zapojit kolegy z praxe do činnosti školy, a to právě do organizace odborné praxe. Děje se tak ve formě:

- seminářů, odborných konferencí;
- jednání týkající se odborných kompetencí studentů;
- participace v organizaci odborné praxe;
- mentorování odborné praxe;
- supervize odborné praxe atd.

Touto formou VOŠSP naplňuje kritéria profesní instituce, což je jedna z dalších vizí VOŠSP.

Ač je sociální práce apolitická, tak přesto VOŠSP sleduje potřeby sociálních partnerů a zaměstnavatelů a čelí i jejich požadavkům např. na to, že se neustále vyvíjí ekonomická situace ve státě, což má vliv i na tlak některých pracovišť na úhradu odborné praxe ze strany studentů či VOŠSP. Škola reflektuje potřeby sociálních partnerů a snaží se s nimi vyjednat. Na druhou stranu i škola má své limity, a ne všem jsme schopni vyhovět.

Přesto se nadále domníváme, že jde i o profesní povinnost sociálních pracovníků připravovat do profese budoucí kolegy. A proto se VOŠSP snaží pravidelným setkáváním s nimi jim touto cestou poděkovat a vyjádřit jim tak náš vděk za jejich přípravu budoucích sociálních pracovníků. Snahu vyvíjíme i ve formě např. bezplatných účastí na našich vzdělávacích aktivitách.

Odborná praxe je nedílnou součástí odborné přípravy studentů VOŠSP a je realizována téměř 30 % výuky.

Koncept organizace odborné praxe studentů je ze strany sociálních partnerů reflektován pozitivně a je jimi vnímán strukturovaně dle jednotlivých ročníků, výuky předmětů v ročnících.

Studenti jsou od prvního ročníku seznamováni s formami odborné praxe v navazujících předmětech, jako je např. orientace v sociální síti, od druhého ročníku v semináři odborné praxe, kde studenti pracují reflektovat zkušenosti z odborné praxe, a ve třetím ročníku v předmětu supervize. Semináře k odborné praxi mají prvky supervize. **Tato forma vzdělávání, jak již bylo uvedeno, je realizována již od roku 1974** a je logické, že má svůj přirozený vývoj s ohledem na aktuální společenské dění. Např. od roku 1974 studenti v rámci odborné praxe měli následující úkoly: dlouhodobé vedení případu, účastnit se depistáží, účastnit se výzkumných šetření, jednu z praxí realizovat v rámci sociálně právní ochrany, provádět výstupy z praxe, komunikovat se školou a vedoucím praxe.

A tak asi není nelogické, když ve školním roce 1992/1993 po zavedení nového odborného předmětu Supervize do výuky vzdělávacího programu školy jako jedné z funkčních podpor aplikace teorie do praxe a reflexe odborné praxe pedagogové školy absolvovali školení (jednoroční kurz) pod vedením PhDr. Zuzany Havrdové. První školení probíhalo v anglickém jazyce v rámci Knihovnické školy v Praze 4. Jako

první se tohoto kurzu účastnili pedagogové, kteří měli dostatečné jazykové znalosti. Další kurzy probíhaly již v českém jazyce na Jaboku v Praze 2. Kurzu se účastnili primárně pedagogové, u nichž byl předpoklad vedení odborných seminářů studentů, jako forma reflexe odborné praxe. Jednou z podmínek výběru byla i profesní zkušenost pedagoga s výkonem činnosti sociálního pracovníka, zdravotní sestry apod. Kurzy se konaly v pracovních skupinách tj. jeden pedagog a dva pracovníci z oblasti sociální práce, nebo naopak. Jednalo se tak o praktické propojení teorie a praxe. V experimentu se vybraní pedagogové školy velkou měrou podíleli na vypracování praktických kompetencí pro vedení portfolia. Pracovní setkání se realizovala ve škole za účasti PhDr. Zuzany Havrdové a odborníků (sociálních pracovníků) z praxe. Výsledkem bylo vypracování Praktických kompetencí pro obor sociální práce. Praktické kompetence se staly součástí praktické přípravy studenta. Vzhledem k tomu, že se jednalo o experiment, byla tehdy, v prvním roce, vybrána 3 odborná pracoviště, která s praktickými kompetencemi pracovala společně se studentem a pedagogem a aplikovala je následně do reálné praxe.

Vyšší odborná škola — JAHODOVKA, je tedy na trhu vzdělávání a dalšího vzdělávání v sociální práci ukotvenou vzdělávací institucí, která má své historické kořeny, na něž navázala, a snaží se o následující:

- ukotvení vyšších odborných škol ve vzdělávání v sociální práci;
- profesní ukotvení sociální práce, rozvoj sociální práce;
- výchovu a přípravu budoucích sociálních pracovníků;
- o spolupráci partnerských škol v rámci ASVSP;
- o naplnění profilu absolventa VOŠSP;
- o spolupráci s odborníky v praxi;
- o uznávání a respektování vyššího odborného vzdělávání v konceptu vysokých škol;
- o reflexi vzdělávacích potřeb studentů v kontextu požadavků trhu v oblasti sociální práce;
- o nabídku v rámci celoživotního vzdělávání sociálních pracovníků;
- o meziresortní spolupráci.

Pro potvrzení výše uvedeného je možné použít reflexi k rozvoji JAHODOVKY z úst kolegyně PhDr. Marie Vrtiškové: *„Od parní lokomotivy po současné pendolino také vedla dlouhá cesta. Parní lokomotiva i pendolino mají jedno společné, a to jsou koleje, které někam vedou, mají svůj cíl, mají své cestující i posádku. Mění se pouze doba, jízdní řád, strojvedoucí a posádka. Cestující nastupují a vystupují, ale všichni se spoléhají na posádku rozjetého vlaku, který je doveze k jejich cíli. „Jahodovka“ měla vždy štěstí na dobrého strojvůdce i posádku a své cestující dokázala dovést k cíli každý školní rok a zastavit ve stanici Profese“.*

JAHODOVKA JE VSTUPENKOU DO PROFESE.

Ing. Milan Johanis je ředitelem školy, **PhDr. Marie Vrtišková**, interní pedagožka a „kronikářka“ školy a **Mgr. Monika Havlíčková**, bývalá absolventka JAHODOVKY bývalou absolventkou JAHODOVKY, nyní interní pedagožkou a garantkou odborných praxí.